

1.7 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyslautakunnan toimialue koostuu seuraavista vastuualueista:

Hallintopalvelut
Varhaiskasvatus
Esi- ja perusopetus
Lukio
Kansalaisopisto
Liikuntatoimi
Kirjastotoimi
Kulttuuritoimi

Kansalaisopistolla on sivistyslautakunnan alainen johtokunta. Kansalaisopiston toiminta-alueena ovat Kinnulan ja Lestijärven kunnat. Opistoa hallinnoi vastuukuntana Kinnulan kunta.

Vastuualue

Sivistyspalvelujen hallinto

Vastuualueen tilivelvollinen

Sivistyslautakunta ja sivistysjohtaja Minerva Rannila

Toiminta-ajatus

Sivistystoimen hallinnonalan tehtävänä on edistää sen eri toimialoilla (varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio, vapaa sivistystyö, vapaa-aikatoimi, kirjasto ja kulttuuri) asukkaiden hyvinvointia. Turvataan asukkaille mahdollisuudet aktiiviseen elämään osallistuvina kansalaisina, joilla on oikeus turvalliseen, oppijalähtöiseen, elinikäiseen oppimisen polkuun varhaiskasvatuksesta ikääntyvään väestöön. Edistetään kunnan elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta asuinpaikkana. Sivistystoimi edistää omalta osaltaan asukkaiden psyykkistä ja fyysistä turvallisuutta, toimintakykyä sekä elämänlaatua.

Tavoitteet

Sitovuus	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
	Laadukkaat sivistyspalvelut	Laadunarvioinnin sähköinen työkalu kuntalaisille	Arvioidaan asteikolla 1 – 5. Tavoitteena min. 3,5
	Jatkuva osaamisen kehittäminen	Henkilöstön kehittämis- ja rakennesuunnitelma	Eläköitymiset ja muuttuneet

			osaamistarpeet huomioitu
	Kuntastrategian mukaiset kehittämistoimet	Uudistettu kuntastrategia sivistystoimen työkaluna	Strategian tavoitteiden mukaiset toiminnot
	Sivistystoimen sisäiset tiimit lisäävät avointa viestintää ja kehittämistoimia	Sivistystoimen viestintätavat kehittyvät ja tiedotus koetaan avoimemmaksi	Tiimien arvio toteutuksesta

Kehittämisperiaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

1. Sivistyspalvelujen sähköinen arviointikysely kuntalaisille.
2. Sivistystoimen varautuminen mm. eläköitymisten ja toimintaympäristön muutoksen aiheuttamaan osaamisvajeeseen; keinoina henkilöstön osaamiskartoitukset ja toimenpide-ehdotukset niiden pohjalta ja henkilöstömitoituksen ja toimenkuvien tarkistaminen.
3. Toimintaa ohjaa uuden kuntastrategian mukaiset tavoitteet.
4. Sivistystoimen viestintä on avointa ja viestintämenetelmiä uudistetaan.

Toteutuminen vuonna 2022

1. Arviointikyselyn toteuttaminen siirtyi vuodelta 2022 myöhempään ajankohtaan kunnan organisaatiomuutostyön takia (sivistys- ja hyvinvointilautakunta syntyi). Myöhemmin suoritettavassa arviointikyselyssä kysytään sivistystoimen laaja-alaistuneiden tehtävien toteutumisesta.
2. Sivistystoimen KVTES henkilöstön toimenkuvat ja TVA-arviointi on tehty ammattiryhmittäin syksyllä 2022. Eläköitymisen seurauksena syntynyttä osaamisvajetta on pienennetty sekä uusilla rekrytoinneilla että toimia uudelleen sisäisesti järjestellen.
3. Hyvinvoinnin ja elinvoiman sekä veto- ja pitovoiman näkökulmat sekä kunnan tunnettuus ovat ohjanneet sivistystoimen tavoitteiden asettamista ja tavoitteiden toteutumisen seuranta.

4. Toimialalla on otettu käyttöön säännölliset kuukausittaiset tiimikokoukset hallinnonalojen kesken. Eri hallinnonalojen ulkoista viestintää on lisätty myös erilaisissa somekanavissa. Yhteisöllinen oppilashuoltotyöryhmä on kokoontunut lukuvuoden aikana ja kehittänyt uusia toimintatapoja ja -rakenteita. Uusien rakenteiden ja toimintatapojen kehittämistyötä on helpottanut saatu noin 31 000 euron avustus oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseen vuodelle 2023. Avustusta saatiin 31 290 €. Lisäksi AVI:lta on saatu erityisavustusta 35 000 euroa kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyön vahvistamiseen ja kehittämiseen.

Vastuualue

Varhaiskasvatus (päivähoito), lasten kotihoidon tuki

Vastuualueen tilivelvöllinen

Sivistyslautakunta, varhaiskasvatuksen päällikkö Sari Huuskonen

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on tarjota lapsille turvallinen, aktiiviseen toimijuuteen kannustava kasvu- ja oppimisympäristö, jossa on mahdollisuus kehittää persoonallisuutta ja taitoja monipuolisesti leikin ja vuorovaikutteisen toiminnan kautta omista lähtökohdistaan käsin. Keskeisenä tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin edistäminen ja yksilöllisyyden kunnioittaminen.

Turvalliset ja rajoja antavat ihmissuhteet luovat pohjan lapsen perusturvallisuudelle ja sosiaaliselle kehitykselle. Tavoitteena on, että lapsi omaksuu myönteisen ajattelutavan itseään, toisia ihmisiä ja muita kulttuureja kohtaan. Ikätovereiden kanssa toimiessaan lapsi kokee yhteenkuuluvuuden tunnetta ja oppii sosiaalisia taitoja. Keskeisellä sijalla toiminnassa on kasvatusyhteistyö; vanhempien ja varhaiskasvatushenkilöstön tietoinen sitoutuminen toimimaan tavoitteellisesti yhdessä lapsen kehityksen ja oppimisen tukemiseksi.

Tavoitteet

Sitovuus	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
	Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittäminen	Työ- ja toimintatapojen arviointi. Varhaiskasvatussuunnitelman päivitys	Varhaiskasvatus on laadukasta, lapsen edun ja hyvinvoinnin mukaista. Varhaiskasvatussuunnitelman ja lapsen varhaiskasvatussuunnitel-

			man päivitys 1.8.2022
	Varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen jatkuu osana Karvin varhaiskasvatuksen laadun arviointiverkoston	Pedagoginen dokumentointi; omavalvontasuunnitelma, pedagogisen johtamisen suunnitelma, itsearviointi ja aktiivinen työkaveruus Laadun arviointityökalu-järjestelmän hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman hyödyntäminen osana päiväkodin toiminnan kehittämistä	Asiakastyytyväisyys. Työtyytyväisyys. Lapsen varhaiskasvatuksen järjestäminen siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kun Kinnulan kunnan esiintyvä tarve edellyttää
	Lasten ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen	Lapset otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin omien valmiuksiensa mukaisesti. Toimintatavat, jotka mahdollistavat huoltajien osallisuus- ja vaikuttamisen mahdollisuudet	Lasten ja huoltajien osallisuus varhaiskasvatuksessa toteutuu, mm. vasut, Wilma ja erilaiset tapahtumat.

Kehittämisperiaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

1. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen painopisteinä ovat pedagoginen johtaminen ja yhteiset kasvatuskäytänteet. Varhaiskasvatuksen pedagogisena tavoitteena ovat kasvattajien tietoisuuden ja osaamisen lisääminen pedagogisesta toiminnasta. Pedagogisessa toiminnassa painotetaan luontoteemaa ja pienryhmätoimintaa. Päivittäiseen toimintaan nivotaan eri oppimisen osa-alueet. Henkilöstön pedagogista osaamista lisätään mm. koulutuksen, pedagogisten keskusteluiden, työpaikkakokousten ja työnohjauksen avulla. Pedagoginen dokumentointi on varhaiskasvatuksen keskeinen työmenetelmä, joka tukee suunnittelua, toteutumista, arviointia ja kehittämistä. Kehitetään myös sähköistä dokumentointia vastaamaan varhaiskasvatuksen asiakas- ja työprosesseihin (hakeminen, päätös, lapsen varhaiskasvatussuunnitelma=vasu jne.). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden päivitys on käynnistynyt varhaiskasvatustalakiin tulevien muutosten vuoksi. Pääsääntöisesti muutokset

liittyvät lapsen kehityksen ja oppimisen tuen asioihin. Perustepäivityksen aikana tarkastelemme varhaiskasvatussuunnitelman perusteita kokonaisuudessaan.

2. Kinnulan kunnan varhaiskasvatuksen on oltava laadukasta. Varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen jatkuu osana Kansallinen arviointikeskuksen (Karvin) varhaiskasvatuksen laadun arviointiverkostoa. Varhaiskasvatusta laatua kehitetään systemaattisen arvioinnin avulla. Arviointia toteutetaan sekä kansallisella että paikallisella tasolla. Arvioimme paikallista vasua sekä sen toteutumista. Arviointi kohdistuu erityisesti toiminnan järjestelyihin sekä ja pedagogiikan toteutumiseen. Arvioinnin avulla tehdään näkyväksi varhaiskasvatuksen vahvuuksia sekä kehittämisen tarpeita. Päiväkoti Silkkilinnan henkilöstön mitoitus ja rakenne tarkistetaan vastaamaan lain vaatimuksia. Varhaiskasvatuksen opettajan vakituiset toimet pyritään täyttämään 1.8.2022 alkaen. Varhaiskasvatuksessa tällä hetkellä lapsia hoidossa 59 lasta ja hoidon tarve on edelleen kasvamaan päin. Nimenomaan alle 3-vuotiaita on varhaiskasvatuksessa suuri määrä. Henkilöstön mitoitus on oltava alle 3-vuotiaille 4:1 ja yli 3-vuotiaille lapsilla mitoitus on 7:1. Henkilöstömitoituksesta ei voi poiketa enää väliaikaisen poissaolon vuoksi, kun varhaiskasvatuslain muutos (36 §) astui voimaan 1.8.2021. Päiväkodissa tulee olla suunnitelmallisesti riittävä määrä henkilöstöä, joka varmistaa lasten oikeudet varhaiskasvatussuunnitelman mukaiseen varhaiskasvatukseen. Riittävän henkilöstön on oltava paikalla koko päivän ja koko työviikon ajan. Henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin on oltava varauduttu mm. sijaisuusjärjestelyin niin, ettei lain edellyttämä mitoitus vaarannu.
3. Varhaiskasvatuslain mukaan lasten huoltajilla on oltava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Varhaiskasvatuksessa kehitetään toimintatapoja, joilla mahdollistetaan huoltajien osallisuus ja vaikuttamisen mahdollisuudet. Lapsen vasua tulee arvioida yhdessä huoltajien kanssa vähintään kerran vuodessa. Lapset otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin omien valmiuksiensa mukaisesti. Sensitiivinen vuorovaikutus, lasten mielenkiinnon kohteiden huomioiminen, oppimisympäristöjen rakentaminen yhdessä lasten kanssa, välittävä huolenpito sekä leikin ja oppimisen mahdollistaminen ovat keskeisiä asioita varhaiskasvatusta toteutettaessa.

Toteutuminen vuonna 2022

1. Maailmanlaajuisen Maailmanlaajuinen COVID19-pandemia vaikutukset ovat näkyneet edelleen erityisesti henkilökunnan tarpeessa, taloudessa ja toiminnan pedagogisissa ratkaisuihin. Koronanviruksen vaikutukset ovat näkyneet lasten ja henkilökunnan poissaoloina. Henkilöstövaikutukset ovat näkyneet erityisesti sijaisuustarpeissa. Kinnulan kunnan varhaiskasvatussuunnitelman perusteet päivitettiin 1.8.2022 alkaen. Opetushallituksen malliohjeen mukainen lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2022 alkaen. Koronaepidemiasta huolimatta on kuitenkin pystytty vastaamaan

hyvin pedagogisiin tavoitteisiin. Toiminnan keskiössä on ollut leikki, pienryhmätoiminta ja luonto. Henkilöstön työpajat, työpaikkakokoukset ja koulutukset ovat kuitenkin toteutuneet melkein suunnitelmien mukaisesti. Sähköistä dokumentointia ei olla pystytty kehittämään suunnitellusti vastaamaan varhaiskasvatuksen asiakas- ja työprosesseihin (hakeminen, päätös, lapsen varhaiskasvatussuunnitelma=vasu jne.).

Varhaiskasvatus sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustuksen 49 000€ (OKM/36/520/2022) tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittämiseen Kinnulan varhaiskasvatuksessa 2022-2023. Hankerahalla on palkattu varhaiskasvatukseen lastenhoitaja ajalle 1.8.2022 - 31.12.2023.

2. varhaiskasvatuksessa oli asiakkaita 31.12.2022 80 lasta (ed. vuonna 59), päiväkodin esikouluryhmän lapset on laskettu mukaan. Varhaiskasvatuksessa on paljon alle kolmevuotiaita (22 lasta), joten tämä vaikuttaa henkilöstötarpeeseen (alle 3v. suhdeluku 4:1). Päiväkoti Silkkilinna on rakennuttu 42 paikkaiseksi, joten kasvaneen tarpeen vuoksi perustettiin 1.8.2022 uusi ryhmäperhepäiväkoti Leenantien ryhmis. Varhaiskasvatuksen kasvaneen tarpeen takia määrärahat varhaiskasvatuksessa ylittivät 97 000 € palkkojen osalta. Lisäksi henkilöstömenoihin vaikutti työntekijöiden poissaolot. Leenantien ryhmiksen tiloihin siirrettiin syysloman jälkeen myös varhaiskasvatuksen esikouluryhmä. Leenantien ryhmiksessä työskenteli 2 varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja esikouluryhmässä varhaiskasvatuksen opettaja ja päiväkotiapulainen ryhmäavustajan tehtävissä. Päiväkoti Silkkilinnassa työskentelee 11 hoito- ja kasvatustehtävissä olevaa henkilöä (4,5 varhaiskasvatuksen opettajaa, varhaiskasvatuspäällikkö ja 7 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa) ja yhdessä ryhmässä päiväkotiapulainen sekä päiväkotiapulainen ruokahuoltotehtävissä. Lisäksi perhepäivähoitaja työskentelee omassa kodissa ja hänen lapsiryhmässään on 5 lasta. Varhaiskasvatustilaa muutettiin 1.8.2021 alkaen mitoitukselta poikkeamisen osalta (36 §). Samalla lakiin lisättiin henkilöstön ilmoitusvelvollisuus (57 a ja b §). Lain vaikutukset ovat näkyneet henkilöstöntarpeessa. Neljään varhaiskasvatuksen opettajien vakinaisiin toimiin ei ole saatu päteviä hakijoita, joten vakinaiset toimet ovat täyttämättä, tehtävät on täytetty määräaikaista. Syksyllä varhaiskasvatuksessa jonossa oli 8 lasta, varhaiskasvatuksen lisätarpeen vuoksi Leenantien ryhmis muutettiin päiväkodiksi eli Päiväkoti Leenanlinnaksi 1.1.2023 alkaen. Henkilökunnan mitoitus ovat vastanneet varhaiskasvatustilain vaatimuksia.

3. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut ovat toteutuneet. Toiminnan keskiössä on ollut leikki, pienryhmätoiminta ja luonto. Huoltajat ja lapset olivat mukana vasu-uudistuksessa mm. vasupolku-tapahtuman myötä. Varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen jatkuu osana Kansallinen arviointikeskuksen (Karvin) varhaiskasvatuksen laadun arviointiverkostoa. Varhaiskasvatusta laadun kehitetään systemaattisen arvioinnin avulla. Varhaiskasvatuksen asiakasperheet ovat olleet tyytyväisiä varhaiskasvatukseen ja olemme

---

	Budjetti	Muutos	Budj. +	Toteutuma	Poikkeama
	2022	2022	2022	2022	
<hr/>					
Varhaiskasvatus					
TULOSLASKELMA					
Toimintatuotot	25.500		25.500	53.507,58	-28.007,58
Toimintakulut	-751.510		-751.510	-885.544,30	134.034,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-726.010	0	-726.010	-832.036,72	106.026,72

Vastuualue

Perusopetus

Vastuualueen tilivelvollinen

Sivistyslautakunta ja sivistysjohtaja Minerva Rannila

Toiminta-ajatus

Perusopetus antaa kasvatus- ja opetustehtävänsä mukaisesti lapsille ja nuorille laaja-alaiset valmiudet tulevaan elämään sekä yhdessä kodin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa kasvattaa terveyteen, sosiaaliseen ajatteluun ja vastuuseen itsestä, muista ihmisistä ja ympäristöstä.

Perusopetus ohjaa oppilaita löytämään inhimillisen pääoman mukaisen oman osaamisensa, vahvuutensa sekä rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on laaja-alaisen kestävä kehityksen (ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen) periaatteen mukaisesti edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta sekä lisätä sosiaalista pääomaa. Inhimillinen pääoma koostuu osaamisesta ja sosiaalinen pääoma ihmisten välisistä yhteyksistä, osallisuudesta, vuorovaikutuksesta ja luottamuksesta. Kulttuuritehtävänä perusopetuksella on edistää oppijoiden kulttuurista osaamista, kulttuurisen moninaisuuden arvostamista, juurtumista yhteisöön, kulttuurisen perimän arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin ja kulttuurisen pääoman muodostumisessa.

Tavoitteet

Sitovuus	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
	Esiopetuksella parannetaan kouluvalmiutta	Esiopetukseen osallistuminen	Ei pudokkaita, (esiopetus ollut vanhempia velvoittava 1.8.2015 alkaen)
	9. luokan oppilaat saavat perusopetuksen päättötodistuksen	Oppivelvollisuuden suorittaminen	100 %
	Toisen asteen opintokelpoisuus	Siirtyminen jatko-opintoihin 9. lk:n päätyttyä, ei pudokkaita	100%
	Ammattitaitoinen henkilöstö	Henkilöstökoulutus	Veso-koulutuksien lisäksi koko henkilöstölle n. 1

			<p>valinnainen koulutuspäivä/vuosi</p> <p>Sisäiset koulutustapahtumat</p>
	<p>Yhtenäisen peruskoulun kehittäminen osana oppilaan oppimispolkua</p>	<p>Yhteiset virat ja yhteinen pedagoginen toimintatapa</p>	<p>80 % viroista käytännössä yhteisiä</p> <p>Ilmiöoppimista väh. 3pv /lkv</p>
	<p>Oppilaiden osallisuuden, yhteisöllisen oppilashuollon ja koulukulttuurin kehittäminen</p>	<p>Yhteisöllisen koulujen oppilashuoltoryhmän (KOR) työn kehittämien, oppilas- kuntien toiminnan kehittäminen</p>	<p>Yhteisöllisten oppilashuolto- työryhmä kokoontui 2 kertaa lukuvuodessa</p> <p>Oppilaskunnat toiminnassa ala- ja yläkoululla</p>
	<p>Tukea tarvitsevien oppilaiden oppimisen järjestelyt</p>	<p>Erytisopetusresurssi</p>	<p>Erytisopetusresurssin kohdentuminen EO, PO, LU</p>
	<p>Hyvä osaaminen eri aineissa</p>	<p>Valtakunnalliset tilastot</p>	<p>Valtakunnallisesti vähintään keskitasoa</p>
	<p>Aamu- ja iltapäivätoiminnan laadullinen kehittäminen osana perusopetusta</p>	<p>Toimintasuunnitelman kehittäminen, lasten lkm.</p>	<p>Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnassa 23 asiakkuutta.</p>
	<p>Oppilaskerhot</p>	<p>Oppilaskerhot toiminnassa osana ehetyvää koulupäivää</p>	<p>Kerhoja toteutettu käyttäjätöiveiden mukaisesti, toiminnassa 10 eri ryhmää ja 4 eri kerhoa.</p>

Kehittämisperiaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

1. Opettajien sijoittelua eri koulumuotojen välillä lisätään. Opettajien vertaistukeen kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota. Eläke- ja muiden järjestelyjen kautta vapautuvien virkojen täyttämässä tarkastellaan henkilökunnan osaamisalueita suhteessa tarvittaviin tehtäviin.
2. Erityisopetusresurssin riittävyyden tarkistaminen. Lisäksi tukea tarvitsevien oppilaiden oppimisjärjestelyihin kiinnitetään erityistä huomiota.
3. Koulutuksen ja muun osaamisen kehittämisen avulla parannetaan henkilöstön valmiuksia toimia jatkuvasti muuttuvassa yhteiskunnassa.
4. Digitalisaation hyödyntäminen osana opetusta ja hallintoa.
5. Kehitetään arviointitoimintaa osana koulutyön toteutusta toiminnan tehostamiseksi. Arviointi nähdään jokaisen viranhaltijan arjen toimintatapaan liittyväksi tehtäväksi.
6. Oppilaskuntatyön ja yhteisöllisen oppilashuoltotyön edelleen kehittäminen.
7. Aamu- ja iltapäivätoiminta kiinteäksi osaksi perusopetusta, laadun ja toimintatapojen kehittäminen vastaamaan tarvetta ja mahdollisuuksia.
8. Kerhotoiminnan laadun ja tarjonnan kehittäminen, oppilaiden osallisuus vaikuttaa tarjontaan. Perusopetuksen 7. – 9. luokkien oppilaiden osuuden lisääminen kerhotoiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Kerhorahaa haetaan vuosittain.

Toteutuminen vuonna 2022

1. Sivistystoimen opettajien liikkuvuutta on ala- ja yläkoulun sekä lukion välillä pyritty tehostamaan sekä kiinnittämään erityistä huomiota ja ennakoitavuutta avoimiin rekrytointeihin ja sisäisiin järjestelyihin tehtävien hoitamiseksi.
2. Sivistystoimessa työskentelee laaja-alainen erityisopettaja sekä erityisluokanopettaja vastaa erityisluokan opetuksesta. Valtion erityisavustuksen avulla on pystytty toteuttamaan samanaikaisopetusta sekä lisäämään koulunkäynninohjaajaresurssia.
3. Valmiuksia pyritty nostamaan koulutuksilla ja paikallisilla kehittämistoimilla. VESO-päivät toteutuneet ja vuonna 2022 yksi VESO-päivä toteutui hyvinvointiteemalla. Koulutusta tarjottu henkilökunnalle tarpeen ja oman kiinnostuksen kohteiden mukaisesti peilaten arjen koulutyön tarpeisiin.

4. Erilaisia ohjelmistoja ja laitteita' hyödynnettiin laaja-alaisesti osana opetusta ja hallintoa.
5. Arviointitoimintaa kehitetään`edelleen.
6. Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta on vakiintunutta. Yhteisöllinen oppilashuoltotyöryhmä kokoontui lukuvuoden aikana kaksi kertaa ja lisäksi yksilöllisiä kokoontumisia toteutettiin oppilastilanteiden niin vaatiessa.
7. Aamu- ja iltapäivätoiminta toiminta on vakiintunut kiinteäksi osaksi perusopetusta, toiminnan piirissä noin 23 lasta aktiivisesti. Suuren osallistujamäärän vuoksi ohjaajien työkuvia on jouduttu määrittelemään uudelleen.
8. Kerhotoiminta vakiintunut osaksi koulujen iltapäivää. Kerhotoiminnan kehittämiseksi on saatu Opetushallituksen ja Aluehallintoviraston erillisrahoitusta.

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2022 - 31.12.2022

	Budjetti	Muutos	Budj. +	Toteutuma	Poikkeama
	2022	2022	2022	2022	

Esi- ja perusopetus

TULOSLASKELMA

Toimintatuotot	178.783		178.783	220.829,64	-42.046,64
Toimintakulut	-1.939.168		-1.939.168	-2.052.473,15	113.305,15
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.760.385	0	-1.760.385	-1.831.643,51	71.258,51

Vastuualue

Lukio

Vastuualueen tilivelvollinen

Sivistyslautakunta ja sivistysjohtaja Minerva Rannila

Toiminta-ajatus

Lukion tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Tavoitteena on kriittiseen ja itsenäiseen ajatteluun pystyvä yksilö, joka osaa aktiivisena kansalaisena toimia vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja menestyksekkäästi itseään, toisia ja ympäristöään kunnioittaen.

Lukiokoulutuksella on perusopetuksen tapaan opetus- ja kasvatustehtävä, joka rakentuu perusopetuksen muodostamalle kivijalalle ja tavoitteelle. Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa myös tulevaisuudessa. Lukio syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia työelämään ja työhön. Koulutus antaa yleiset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen sekä ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan ja elinikäiseen oppimiseen. Opiskelijoita kasvatetaan huomaamaan muiden kulttuurien erovaisuudet.

Tavoitteet

Sitovuus	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Sitova	Yo-kirjoitusten tulokset vähintään valtakunnallista keskitasoa	Yo-tulokset	hyvä tulos lukiovertailussa
	Ammattitaidon ylläpitäminen	Henkilöstökoulutus	Veso-koulutuksen lisäksi koko henkilöstölle n. 1 valinnainen koulutuspäivä/vuosi Sisäiset koulutustapahtumat
	Opiskelijoiden jatko-opintokelpoisuudesta huolehtiminen	Tilastokeskuksen tiedot	Sijoittumiset onnistuneet suunnitellusti

	Peruskoulun 9. luokan oppilaiden haku omaan lukioon	Lukion oppilasrekisteri	Vähintään 50 % oman kunnan peruskoulun päättävistä hakeutuu Kinnulan lukioon
	Opiskelijahuollollisten toimenpiteiden ja opiskelijoita osallistavan toimintakulttuurin kehittäminen	Yhteisöllisen opiskelijahuollon työryhmän toiminta, luki-testauksen ym. toimintatavat, ohjaus Opiskelijaedustus sivistyslautakunnassa	Työryhmän kokoukset väh. 2/lkv Edustus 1 oppilas
	Lukio kunnan elinvoimamatkijänä ja alueen kehittäjänä, lukion työelämäyhteydet	Kansainvälisiä opiskelijoita lukiossa	Lukion opiskelijamäärä saadaan pidettyä hyvällä tasolla
	Oppilasmäärän kasvattaminen ja lukion markkinointi	Oppilasmäärä	Oppilasmäärän nousu vähintään 2 verrattuna edelliseen vuoteen
	Lukiolaisten tutustuminen korkeakouluopintoihin	Osallistuminen korkeakouluviikkoon	90% opiskelijoista osallistuu

Kehittämisperiaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

1. Kehittämisen painopistealueet määritellään LOPS:ssa sekä laadun arviointi- ja tulevaisuustyöskentelyn perusteella.
2. Kehitetään edelleen opettajakunnan pedagogista osaamista eri menetelmien avulla sekä osallistutaan resurssien puitteissa erilaisiin kehittämishankkeisiin. Sisäisten koulutusten avulla jaetaan omassa organisaatiossa olevaa osaamista.
3. Kehitetään yhteistyötä muiden oppilaitosten kanssa. Nähdään lukion mahdollisuudet myös alueen kehittäjänä. Huomioidaan opetuksen sisällöissä ja työtavoissa tulevaisuuden osaamisen laaja-alaiset valmiudet.
4. Lukion markkinointiin panostetaan erityisesti oman kunnan ja lähimpien naapurikuntien oppilaiden keskuudessa. Markkinoinnissa hyödynnetään mm. sosiaalista mediaa, jonka avulla saavutetaan potentiaalisia lukiolaisia entistä paremmin. Markkinointia tehdään myös ulkomaille (Finest Future).

5. Opiskelijahuollon työtapojen, oppilaitoskulttuurin, osallistavien työtapojen ja osallisuuden kehittäminen.
6. Huolehditaan omalta osalta siitä, että Kinnulan lukiolla on myös jatkossa taloudelliset, toiminnalliset ja laadulliset edellytykset jatkaa toimintaansa.

Toteutuminen vuonna 2022

1. Lukion opetussuunnitelmaa on noudatettu suunnitelman mukaisesti.
2. Henkilöstö on osallistunut omaa osaamista tukeviin koulutuksiin vaihtelevasti.
3. Pienimuotoista lähiyhteistyötä on toteutettu naapurikuntien kesken. Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun tarjoamaan korkeakouluviikkoon on osallistuttu.
4. Lukion markkinointia toteutettu ja vierailuja on tehty naapurikunnissa ja etäyhteyksiä hyödyntämällä. Lisäksi lähialueen opiskelijoita on kutsuttu tutustumispäiviin. Lukion Instagram ja Facebook-tilit on käytössä ja tileillä julkaistaan uusia julkaisuja viikoittain. Yhteistyö Finest Future Oy:n kanssa toteutui suunnitellusti.
5. Opiskelijaedustus sivistyslautakunnassa ja tukioppilastoiminta on käynnissä.
6. Eri rahoitusinstrumenttien käyttö on lisännyt lukion kehittämis- ja toimintaedellytyksiä. Opiskelijahankinta toteutui suunnitellusti, ensimmäisen vuoden opiskelijoita oli vuoden lopussa 21.

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2022 - 31.12.2022

	Budjetti 2022	Muutos 2022	Budj. + 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
--	------------------	----------------	-----------------	-------------------	-----------

Lukio

TUOSLASKELMA

Toimintatuotot	11.000		11.000	16.930,68	-5.930,68
Toimintakulut	-554.470		-554.470	-526.024,84	-28.445,16
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-543.470	0	-543.470	-509.094,16	-34.375,84

Vastuualue

Kansalaisopisto

Vastuualueen tilivelvollinen

Kansalaisopiston johtokunta ja rehtori Marja Lehtonen
Suomenselän kansalaisopisto toimii Kinnulassa ja Lestijärvellä.

Toiminta-ajatus

Tavoite: Edistää asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja jaksamista. Turvata heille mahdollisuus sekä herättää kyky ja halu elinikäiseen omaehtoiseen oppimiseen, kehittymiseen sekä aktiiviseen elämään osallistuvina kansalaisina. Edistää omalta osaltaan kuntien elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta asuinpaikkana sekä saattaa osalliseksi paikallisesta kulttuuriperimästä ja juurista. Huolehtia omalta osaltaan asukkaisen henkisestä ja fyysisestä turvallisuudesta. Opisto tukee toiminnallaan alueensa asukkaiden aktiivista osallistumista yhteisiin toimintoihin ja edistää toiminnallaan osallistumisen liittämistä osaksi kuntalaisen koko elämänkaarta. Oppimista järjestetään tasavertaisuuden näkökulmista myös kuntien taajama-alueiden ulkopuolella kuntien kunnan väestöpohja huomioon ottaen. Edistetään asukkaiden kykyä ja halua toimintakykynsä ja hyvinvointinsa ylläpitoon sekä itsensä kehittämiseen tarjoamalla opintomahdollisuuksia omaehtoiisiin opintoihin sekä täydennyskoulutukseen.

Syrjäytymisen ehkäisemisessä, jaksamisessa ja alueen vetovoimaisuuden lisäämisessä kansalaisopistolla on tärkeä rooli. Opisto tekee osaltaan myös lapsi- ja nuorisotyötä sekä lisää kuntien kulttuuritarjontaa. Vanhusikäisten toimintakyvyn (psykykinen, sosiaalinen ja fyysinen) säilyttämisessä opistolla on tärkeä merkitys.

Opisto osallistuu resurssiensa mukaisesti myös kuntien henkilöstökoulutukseen, sekä toiminta-alueen eri oppilaitosten yhteistyöhön.

Taiteen perusopetus

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Kinnulassa ja Lestijärvellä taiteen perusopetukseen kuuluu kansalaisopiston järjestämä visuaalinen taide (käsityö). Kinnulan osalta taiteen perusopetukseen kuuluu myös Viitaseudun musiikkiopiston järjestämä musiikin taiteen perusopetus. Molemmat taiteenalat noudattavat omaa erikseen laadittua opetussuunnitelmaa. Taiteen perusopetusta järjestävän oppilaitoksen ylläpitäjä saa opetuksen järjestelyjä varten erillistä valtionosuutta.

Suoritteiden määrä	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Johtokunnan kokoukset	5	4	5	4

Kansalaisopiston koulutustarjonnassa ja toiminnoissa vuodelle 2022 painottuivat seuraavat teemat:

- 1) *Kokonaisvaltainen hyvinvointi; fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen. Terveyserojen kasvun hidastaminen, mm. liikunnan avulla. Hyvinvointia ylläpitävät ja osallistavat lähipalvelut.*
- 2) *Taidot, tekeminen ja mielekkäät harrastukset hyvinvointia ja jaksamista edistävinä toimintoina. Alueelle ominaisen yhteisöllisen toimintatavan ja kulttuurisen perimän löytäminen, tunnistaminen ja vahvistaminen vetovoima- ja pitovoimatekijöinä. Alueen elinvoiman, tunnettuuden ja myönteisen imagon vahvistaminen sekä näihin liittyvä palvelujen tuotteistaminen.*
- 3) *Digivalmiuksien ja -taitojen edistäminen, opisto täydennyskoulutuksen alustana*
- 4) *Osaamisen lisääminen; työn tekemiseen liittyvä osaaminen työuran eri vaiheissa, työllisyyden edistäminen ja työllistymisen esteiden poistaminen*

Edelliseen perustuen kansalaisopistolle on vuodelle 2022 asetettu seuraavat tavoitteet:

Tavoitteet

Sitovuus	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Sitova	Laadukas ja monipuolinen kurssitarjonta lähipalveluna, <i>elinvoima, sivistyksellinen tasa-arvo, osallisuus sekä pilotoiva toiminta mm. työllistymisen esteiden purkamisessa</i>	Opiskelijoiden osuus asukasmäärästä, osallistumisaktiivisuus Palaute toiminnasta, alueellinen, sukupuolinen, ja ikäryhmittäinen tasa-arvo, sosiaalinen kestävä kehitys ja elinvoimaisuus	Opiskelijoita noin 25 % kunnan asukkaista Elinvoimaisuutta tukevia kurseja vähintään kaksi
	<i>Kestävän kulttuurisen kehityksen tarjonta, alueen kulttuuristen erityispiirteiden</i>	Lyhytkurssien määrä Kulttuuriperimä ja mm. omaleimaisen tarina-	Vähintään kolme kurssia lisää kummassakin kunnassa

	<i>tunnistaminen, tuotteistaminen ja tunnetuksi tekeminen</i>	perinteen ylläpito, keruu ja hyödyntäminen, ruokamatkailu, messut jne.	Myönteinen asiakaspalaute
	<i>Hyvinvointia, terveyttä ja hyvää oloa edistävä toiminta, osaamisen lisääminen verkostomaisena toimintana</i>	Teemaan sopivien, uusimuotoisten kurssien määrä, osaamisen ja itseohjautuvuuden lisääminen Asiakaspalaute	Vähintään kolme uutta teemaan sopivaa kurssia sekä Lestijärvellä että Kinnulassa Myönteinen asiakaspalaute
	<i>Työntekijäosaamisen lisääminen</i>	Koulutustarpeet tunnistettu ja sisällöllistetty henkilöstön koulutussuunnitelmissa	1 – 2 toteutettua henkilöstökoulutusta/kunta
	<i>Kansalaisvalmiuksien lisääminen mm. digiosaamisessa ja verkkoasioinnissa, kielikoulutukset</i> <i>Suomi vieraana kielenä mm. työperäisille maahanmuuttajille</i> <i>Työttömien digiosaaminen lisääminen</i> <i>Työssä olevien digitaalisten taitojen päivitys ja hyötyohjelmat, työvoiman ulkopuolella olevien digiosaamisen lisääminen</i>	Henkilökohtaistetut, kuntalaisten tarpeeseen pohjautuvat vierikoulutukset, tietoiskut esim. kirjastoissa/asiointipisteissä jne. Tarpeeseen suunniteltujen kielikurssien määrä Työelämän tarpeista lähtevät ICT-osaamisen lisäämisen koulutukset Koulutusten sisällöt määriteltävä henkilöstön koulutussuunnitelmissa	Molemmissa kunnissa opiston toimintakuukausina min. 5 tilaisuutta/käyntiä/kk Kielikursseja min 3/vuosi. Myös harvinaiset kielet ja yhteistyö koululaitoksen kanssa Vähintään 8 koulutusta yhteistyössä työllisyystoimijoiden kanssa Vähintään kaksi kokonaisuutta/vuosi
	<i>Toimintasuunnitelman uusiminen (esim. vuosikello) osana kuntien strategisten tavoitteiden toimeenpanoa</i>	Uusi kuntastrategioista johdettu toiminnan suunnittelutapa osana kuntastrategioiden laadintaa ja toimeenpanoa	Suunnittelutapa ja sen toimeenpano otettavissa käyttöön 8/2022 alkaen vuosikellon muodossa + sen heijastukset kurssisuunnitteluun ja toteutukseen

Kehittämisperiaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

1. Palvelutarjonnan kehittäminen siten, että vähintään 25 % toiminta-alueen kuntalaisista osallistuu opiston toimintaan. Kestävää kehitystä (erityisesti sosiaalinen, kulttuurinen kestävä kehitys) tukevien kurssien osuuden nostaminen opiston tarjonnassa. Kulttuurisen perimän tunnistaminen, kehittäminen ja tuotteistaminen alueen vetovoiman lisäämiseksi. Aliedustettujen ryhmien osallistumisen nostaminen osana sosiaalista kestävä kehitystä. Erilliskoulutuksia mm. työttömille, seniori-ikäisille toimintakykyisyyteen liittyen
2. Kansalaisopiston palvelutarjonnan ja työmuotojen kehittäminen verkostotyönä vastaamaan entistä paremmin kuntien strategiaan linjauksiin. (*Hyvinvointi, turvallisuus, kuuluminen, elinvoimaisuus, terveyden edistäminen*).
3. Kansalaisvaltiudet mm. digiosaamisessa, vuorovaikutuksessa ja kielissä. Työntekijöiden ICT-taitojen ja muiden työelämässä tarvittavien taitojen lisääminen.
4. Kansalaisopiston koulutustarjontaan liittyvien suunnittelutapojen päivittäminen ”moniäänisemmäksi” sekä suunnitelmien sitominen vuosikellon muotoon ja vastaamaan entistä paremmin kuntien strategisten linjausten toteutusta.
5. Opiston laadun arviointi (CAF) pohjana tavoitteellisemmalle toiminta-alueen kuntia paremmin palvelevalle toiminnalle. Kestävän kehityksen (sosiaalinen, kulttuurinen, taloudellinen) huomioiminen kaikessa opiston toiminnassa. Opiston toimintaa kuvaavien, laadullisten mittareiden kehittäminen ja käyttöönotto, mm. hyvinvointi-indikaattorit, TeaViisarimittarit, Caf, BeLL, Sofie) määrällisten mittareiden lisäksi.

Toteutuminen vuonna 2022

1. Koronaepidemia aiheutti edelleen vuonna 2022 muutoksia opiston toimintaan. Ryhmäkokoja jouduttiin pienentämään koronarajoitteiden ja -turvallisuuden vuoksi. Terveys- ja turvallisuusjärjestelyistä huolimatta asiakkaat harkitsivat hyvin tarkkaan, onko ohjattuihin toimintoihin turvallista osallistua. Tämä ainakin osaltaan vaikutti siihen, että kansalaisopiston opiskelijamäärä laski edellisestä vuodesta 41 opiskelijalla (- 7,4 %). Tosin opiskelijamääriin ei aiemmista vuosista poiketen ole sisällytetty kansalaisopiston järjestämiä yksittäisiä tilaustäydennyskoulutuksia (esim. Kinnulan ja Lestijärven johtavien viranhaltijoiden ja valtuutettujen ”uusi kunta 2023 koulutuskokonaisuus. Koulutuskokonaisuus järjestettiin yhteistoiminnassa Jyväskylän kesäyliopiston kanssa. Koulutuskokonaisuuteen osallistui 27 henkilöä. Opiskelijamäärä ilman em. koulutuskokonaisuutta oli 514 opiskelijaa (yhteen kertaan laskettuna) ja mukaan lukien em. koulutuskokonaisuus 541 opiskelijaa. (= -2,5 % verrattuna) vuoteen 2021. Vertailukelpoisuuden vuoksi aiempiin vuosiin, alempana olevissa kuvauksissa opiskelijamääränä käytetään lukua 541.

2. Opiskelijoiden määrän alentumisesta huolimatta kansalaisopiston opiskelijoina on 24,1 % kuntien yhteenlasketusta asukasmäärästä. Luku on valtakunnallisesti edelleen hyvä, mutta laskussa.

Lestijärvellä opiskelijoita on 21,7 % asukkaista ja Kinnulassa 21,4 %. Kuntakohtaisissa luvuissa on huomioitu se, että Suomenselän kansalaisopiston kursseille osallistuu säännöllisesti myös muiden kuntien asukkaita, jotka eivät ole näissä kuntakohtaisissa luvuissa mukana. Muiden kuntien asukkaita kansalaisopiston opiskelijoina oli vuonna 2022 yhteensä 58 (10,7 %). Osuus on hieman nousussa.

Vuonna 2022 oli havaittavissa sama ilmiö kuin kolmena aiempina vuonna: Suunnitellut lyhytkurssit esimerkiksi kädentaidoissa eivät toteudu toivotussa määrin. Tarjonnan sisällöt ja kohdennukset tulee miettiä uudelleen. Liikunnan lyhytkurssit sen sijaan ovat toteutuneet paremmin. Tämän aineryhmän tarjonnan monipuolistamista ovat edelleen hidastaneet opettajien rekrytointiin liittyvät ongelmat. Täyden viikkotyöajan toteutumiseen usean kuukauden ajan vaadittaisiin liikunnan ”monitoimiosaja”, jolla on osaamista myös erityisryhmien liikunnan ohjaukseen. Tällaisia liikunnan monitoimiosajia ei pienelle opistolle ja pieneen kuntaan ole helposti saatavissa. Ilmiö näkyy myös kuntien muissa oppilaitoksissa.

Erilaisia korttikoulutuksia (EA, työturvallisuus, tulityö, hygieniapassi, tieturva, jne.) on saatu toteutumaan kohtuullisesti. Em. koulutusten toteutustapa on muuttumassa omatoimiseksi ja verkko-opiskelupohjaiseksi. Osalla opiskelijoista toteutustapa on muodostanut esteen koulutuksiin osallistumiselle. Tämän vuoksi opisto on erillisellä digirahoituksella järjestänyt digiopiskeluvalmiuksiin liittyvää neuvontaa ja koulutusta.

Nuorten (15 - 29 vuotta) osuus opiston opiskelijoina on pysynyt menneinä muutamina vuotena jotakuinkin vakaana ollen vuona 2022 9,3 % (vuonna 2021 heidän osuutensa oli 10,4 %. Vuonna 2022 nuorten osuus opiskelijoista oli 10,4 %. Yrityksistä huolimatta kohderyhmää kiinnostavia opintoja ei ole saatu toteutettua. Lapsia (alle 15 vuotta) opiston opiskelijoina oli 13,6 %2 Lasten määrä on vähentynyt 1,9 % vuodesta 2021. Määrä ei ole tilastollisesti merkitsevä näin pienessä aineistossa. Lasten prosentuaalinen osuus opiskelijoista on liikkunut vuosina 2019 – 2022 13,3 % - 15,8 %:n välillä.

Erityisen vähän opiston toimintaan osallistuvat edelleen 20 - 29 vuotiaat miehet, joita oli opiston opiskelijoina ainoastaan 0,4 % (vuonna 2021 0,8 %, vuonna 2020 0,6 % ja vuonna 2019 0,5 %). Vastaavan ikäisiä naisopiskelijoita oli vuonna 2022 4,5 % (vuonna 2021 5,2 %, vuonna 2020 4,1 % ja vuonna 2019 3,2 %) eli vähän heitäkin. Opiston opetustarjontaan (sisällöt ja toimintatavat) tulee tehdä muutoksia nuorten osuuden kasvattamiseksi.

Miesten osalta myös ikäryhmän 30 – 39 osallistumisaktiivisuus on vähäistä, 0,8 %. Vastaavan ikäisten naisten osuus alkaa tässä ikäryhmässä jo lievästi nousta (5,6 %).

Suurin opintoihin osallistuva ryhmä vuonna 2022 oli 60 - 74 vuotiaat naiset, joita oli opiston opiskelijoina 22 % (vuonna 2021 28,6 %). Miehistä sama ikäluokka oli myös aktiivisin (tosin heitä oli vuonna 2022 vain 9,9 %, vuonna 2021 9,6 %, vuonna 2020 vastaava luku oli 8,4 %). Kaikkinsa naisia opiston opiskelijoista vuonna 2022 oli 76,7 %, vuonna 2021 71,4 % ja vuonna 2020 75,9 %).

3. Opisto oli aktiivisesti mukana Kinnulan kunnan uuden kuntastrategian valmistelutyössä. Valtuusto hyväksyi kuntastrategian kokouksessaan joulukuussa 2021. Strategian valmistelutyö ja pitkällä ollut strategialuonnos ohjasi opiston tavoitteiden asettelua jo tilivuodelle 2022.

Uuden kuntastrategian kärjet ovat: 1) elinvoima (mm. osaajat ja työpaikat, 2) lähipalvelut (mm. Kinnula – Koti kaikille, hyvinvointia ja viihtymistä edistävät palvelut) sekä 3) Kinnula-henki (mm. imago, tunnettuus, brändi).

Lestijärven kuntastrategian kärjet ovat: 1) kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin edistäminen, 2) talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous, 3) asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen sekä 4) kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen.

Kuntastrategiat ovat näin ollen molemmissa kunnissa hyvin samankaltaisia ja pureutuvat samankaltaiseen visioon ja tahtotilaan. Opiston johtokunta on vuoden 2022 lopulla keskustellut opistotoiminnan kehittämisestä kuntien strategia painopisteitä edelleenkin tukevampaan suuntaan. Vuoden 2022 syksyllä oli tarkoitus pitää strategian suuntaisen toiminnan kehittämiseksi työpajoja, mutta työpajat toteutuivat vasta vuoden 2023 puolella. Kuntien strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi opisto on teemoittelemassa ja tuotteistamassa osaa kurssisisällöistä mm. seuraavien huomioitavien näkökulmista: elinvoima, veto- ja pitovoima, tunnettuus, lähipalvelut, yhteistyö- ja verkostot, hyvinvointi ja terveys, kestävä kehitys (kaikki osa alueet; talous, kulttuuri, sosiaalinen kk) sekä työvoiman saatavuus ja osaaminen.

Vuoden 2022 aikana em. teemojen mukaisia osaamiskokonaisuuksia opiston tarjonnassa ovat olleet mm. ”kiinnostava alueemme” -kokonaisuus, erilaisia fyysisistä ja psyykkistä ja terveyttä edistäviä kursseja (erityisryhmien tarpeisiin tuunatut liikunnat, juttujumppat, kuntosalit 60+ ja 70+, talo täynnä tarinoita, Tuulensuojan ryhmä) jne. Erityisenä huomiona vuodesta 2022 lyhytkurssi/-infotarjonnassa olivat mm. turvallisuuteen ja taloudellisuuteen liittyvät kokonaisuudet (mm. varautuminen 72 h, energiansäästöillat, taloudellinen ruoanvalmistus ja isien ja äitien parhaat vinkit käyttöön).

Opisto on vahvistanut ja tukenut alueen asukkaiden osaamista, lisännyt viihtyvyyttä, hyvää oloa ja kulttuurisista juurista ammentamista. Opiston palveluita tarjotaan lähipalveluina läpi vuoden niin alueen asukkaille kuin matkailijoille kuin mökkeilijöillekin. Osallisuuden vahvistaminen on kansalaisopiston toiminnassa aina ollut sisäänrakennettuna. Vuonna 2022 opisto tarjosi kursseja ja toimintaa myös sellaisille ryhmille, jotka eivät ole olleet muiden tahojen tarjonnan kohteina. Kulttuurisen kestävä kehityksen osalta opisto on ollut aktiivinen mm. kuntien kesä- ja taidetapahtumissa jne. Opiston matkailupalveluja tukeva ”kiinnostava

alueemme” -kokonaisuus on edennyt pienin askelin mm. paikallisten ateriakokonaisuuksien (Kinnula-menu) sekä muun ruokaperinteen tuotteistamisessa yhdessä Kinnulan keskuskeittiön kanssa. Kokonaisuuteen kuuluva alueen kulttuuristen erityispiirteiden tunnistaminen ja tuotteistaminen on sekin vasta alkuvaiheessa. Opisto osallistuu Lapin ELY-keskuksen rahoittamaan HAMA-hankkeeseen ”riistaa ja ratkaisuja het kaikille”.

4. Vuonna 2022 tunteja toteutui 2755 tuntia. Tuntimäärä on hieman laskenut verrattuna edelliseen vuoteen.

Suurimmat aineryhmät ja oppiaineet ilmenevät oheisesta taulukosta:

Koulutuksen pääasiallinen sisältö	Tunnit yhteensä	Tunnit yhteensä %
Kulttuuri (musiikki, kädentaidot, kuvataide, esittävä taide)	1466	53,2 %
Liikunta ja tanssi	767	27,8 %
Taiteen perusopetus	178	6,5 %
Kielet	118	4,3 %

Suurimman aineryhmän, kulttuurialan, tunneista (1466) kysytyimpiä olivat musiikki (767 tuntia), kädentaidot (380 tuntia) sekä kuvataide (196). Liikunta-alan tunteja toteutui 767 tuntia, 27,8 %. Liikunta oli yksittäisenä oppiaineena opiston suurin ryhmä. Muusta koulutuksesta (135 tuntia nousivat esille turvallisuus (mm. kodin turvallisuus, palo- ja pelastusala) sekä varautuminen. Taiteen perusopetusta toteutui 178 tuntia. Taiteen perusopetukseen tulee erillinen valtion rahoitus.

5. Opiskelijoita oli vuonna 2022 yhteen kertaan laskettuna 514. Lisäksi opisto toteutti yhteisen Kinnulan ja Lestijärven kehittämisen- ja tulevaisuustyöpajan, uusi kunta 2023, jossa osallistujia oli 27 henkilöä.
6. Taloudellisten mittareiden lisäksi opiston johtokunnalla on ollut tavoitteena kehittää erilaisia opistotoiminnan vaikuttavuuden arviointiin liittyviä mittareita (mm. vaikutukset sosiaaliseen pääomaan, talousvaikutukset, terveysvaikutukset jne.). Uusien mittaustapojen kehittämiseen ei ole kuitenkaan edelleenkään ollut osoittanut henkilöresurssia ja siksi tavoitteet eivät ole toteutuneet.

Kansalaisopiston budjetti vuodelle 2022 alittui yhteensä 7444 eurolla.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 2022:

Kinnulan kunnan hallintosäännön luvun 10 (sisäinen valvonta ja riskienhallinta) mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntakonsernin

johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kinnulan kunnassa sisäisen valvonnan käytännön toimista huolehtii viisijäseninen sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konserni-ohjauksen jaosto. Jaoston toimesta on vuonna 2022 suoritettu kunnansihteeri/opiston rehtorin haastattelu. Haastattelussa nousi esiin mm. huoli opiston hallintohenkilöstön ohuudesta, opettajien rekrytoinnin ongelmista sekä koronan jälkeisestä arkuudesta osallistua lähiopetukseen.

Kansalaisopistotoiminnan käyttökate on – 218 915 euroa

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2022 – 31.12.2022

	Budjetti	Muutos	Budj. +	Toteutuma	Poikkeama
	2022	2022	2022	2022	
Kansalaisopisto					
TULOSLASKELMA					
Toimintatuotot	81.446		81.446	63.825,67	17.620,33
Toimintakulut	-307.805		-307.805	-282.740,66	-25.064,34
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-226.359	0	-226.359	-218.914,99	-7.444,01

Vastuualue

Nuorisotoimi ja etsivä nuorisotyö

Vastuualueen tilivelvollinen

Sivistyslautakunta, vapaa-aikaohjaaja Esa Soukka ja etsivä nuoristyöntekijä Merja Laitala

Toiminta-ajatus

Nuorisotoiminnan toiminta-ajatuksena on luoda edellytyksiä turvalliselle ja myönteiselle kasvulle, itsenäistymiselle ja sosiaaliselle vahvistamiselle, tasa-arvolle sekä yhteisöissä toimimiselle. Toiminnassa huomioidaan osallisuus ja aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattaminen sekä sukupolvien ja erilaisten kulttuurien välinen vuorovaikutus. Monialaisen yhteistyön (koulut, kansalaisopisto, kirjasto, kulttuuri, III-sektori, perusturva) avulla tuetaan nuorten kasvua niin, että nuori saa mahdollisuuden harrastustoimintaan, itsensä kehittämiseen ja saa valmiuksia kulttuuriseen toimintaan sekä yhteisöissä toimimiseen. Toiminta-ajatus sisältää myös nuorten vaikutusmahdollisuuksien, hyvinvoinnin ja terveellisten elämäntapojen sekä ympäristön ja elämän kunnioittamisen. Toiminnassa huomioidaan erityisesti syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka ensisijainen tehtävä on auttaa 15–28-vuotiaita nuoria palvelujen ja muun tuen piiriin. Tällä tavoin pyritään edistämään nuoren itsenäistymistä ja elämänhallintaa, osallisuuttaan yhteiskuntaan sekä pääsyä koulutukseen ja työelämään. Etsivä nuorisotyö on vapaaehtoista, yksilöllistä tukea ja ohjausta nuorelle ja sitä säätelee nuorisolaki.

Etsivä nuorisotyöhön kuuluu paikallinen sekä yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja nuorten asioissa auttaminen. Sen lisäksi Kinnula-Kivijärvi etsivä nuoristyö työskentelee moniammatillisissa verkostoissa. Seudullinen yhteistyö Karstulan, Kyyjärven sekä Kannonkosken etsivä nuorisotyön kanssa (alkanut 1.8.2019) on auttanut tekemään etsivä nuorisotyön kuvaa seudullisesti yhtenäisemmäksi ja tavoitteellisemmäksi.

Tavoitteet

Sitovuus	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
	Nuorten tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen.	Osallistujien määrä Tilaisuuksien määrä	Nuorten tilaisuuksien osallistuneiden määrä (brutto) vähintään 200/vuosi Nuorille järjestettyjä tilaisuuksia väh. 4/vuosi
	Kinnulalaiset nuoret elävät nuoruutensa ilman päihdeongelmia	Sanallinen arviointi, päihdestrategia ”Valistus- ja neuvonta”-	(Laadullinen mittari), mittaustulos sanallisena Tilaisuuksien määrä

		tilaisuuksia uusin työtavoin yhdessä esim. koulu- ja poliisitoimen kanssa	vähintään 1 – 2/vuosi
	Järjestyshäiriöiden vähentäminen/ (yhteiskunnan) omaisuuden kunnioitus, turvallisuus	Painopiste ilkeiden ja vaaran tuottamisen ehkäisyyn ja toiminnan kanavoimiseen suotuisampaan suuntaan	Ilkivalta- ja rikosilmoitusten ja häiriökäyttäytymiseen liittyvien ilmoitusten vähentäminen
	Nuorten osallistumisen vakiinnuttaminen	Nuorisovaltuuston kokoukset Nuorten tekemät aloitteet	Nuorisovaltuuston kokouksia vähintään 4/vuosi, aloitteita vähintään 2/vuosi
	Etsivä nuorisotyö	1.Yksilöohjaus 2.Ryhmätoiminta, 3.Jalkautuva työ 4.Verkostotyö 5.Aikalisä-toiminta 6. Verkossa tehtävä työ 7.PARent-järjestelmä 8.Raportointi/budjetointi	1. Kinnula-Kivijärvi etsivä nuorisotyö tavoitti 2022 yhteensä 35 nuorta (sis. tavoitetut, kontaktit ja ei saatu yhteyttä). Nuoren tukeminen ja kokonaistilanteen kartoitukset. 2. Etsivä nuorisotyön abi-info, Kivijärven 9.lk vanhempainilta, Kinnulan lukion vanhempainilta. 3. Kinnulan yhteisöllinen verkostopäivä (yläkoulu ja lukio) 4. Poken OHR, Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto (Kivijärvi ja lähikunnat), Kinnulan yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä. 5. Kutsunnat Kinnula-Kivijärvi sekä Karstula (seudullinen ent-tiimi) 6. Somekanavissa viestintä (Instagram, Facebook), lehtijutut 7.Parkkien lähettäminen AVI:lle 3 krt/ vuosi.

			PARent- järjestelmästä nuorisotilastot vuosittain. 7. Etsivä nuorisotyön valtionavustus/ muutoshakemukset ja loppuarviointi. Oman kustannuspaikan budjetointi.
	Nuorten vapaa-ajan toiminnan yhtenäistäminen, nuorisotilatoiminnan käynnistäminen	Eri tarjoajien/järjestäjien yhteistoiminnan organisointi nuoret itse mukaan ottaen	Vähintään kaksi uusimuotoista tapaa/vuosi

Kehittämisperiaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

1. Yhteistyö koulujen ja viranomaisten kanssa mm. valistustoiminnassa ja ilkiavallan ehkäisemisessä.
2. Nuorten osallistumiskanavien ja työtapojen kehittäminen.
3. Nuorisotilatoiminnan kehittäminen. Nuorten vapaa-ajantoiminnan hajallaan olevan tarjonnan koordinoiminen. Nuorisotilojen käyttöönoton suunnittelu.
4. Nuorten osallistumisaktiivisuuden kanavoiminen rakentavaan toimintaan erilaisin työtavoin.
5. Etsivän nuorisotyön työtapojen kehittäminen ja alueellinen yhteistyö.

Toteutuminen vuonna 2022

1. Kunnassa ei ole erikseen nuorisotyöntekijää, mutta yhteistyötä tehdään vapaa-ajanohjaajan ja koulujen kanssa mm. kerhojen järjestämisessä.
2. Ei ole toteutunut.
3. Nuorisotilan käyttöön paneuduttiin vuoden 2022 loppupuolella, kun kuntaan tuli uusi vapaa-ajanohjaaja. Tila avataan resurssien mukaan mahdollisimman pian kevään 2023 aikana.
4. Ei ole toteutunut.

Toteutunut. Kinnula-Kivijärvi etsivä nuorisotyö tavoitti vuoden 2022 aikana 35 nuorta. Tilastot sisälsivät tavoitetut, kontaktit ja ei saatu yhteyttä. Vuoden 2022 etsivä nuorisotyön htv oli 0,21.

Etsivä nuorisotyön pääpaino oli asiakkuuksien hoitamisessa. Yksilötyön lisäksi, etsivä nuorisotyö on työskennellyt monialaisissa verkostoissa sekä paikallisesti, alueellisesti että valtakunnallisesti. Kinnulassa ja Kivijärvellä on toteutunut yhteistyö sekä vanhojen, mutta myös uusien yhteistyökuvioiden ja yhteistyökumppaneiden parissa.

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2022 - 31.12.2022

	Budjetti 2022	Muutos 2022	Budj. + 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Nuorisopalvelut					
TULOSLASKELMA					
Toimintatuotot	19.800		19.800	19.995,66	-195,66
Toimintakulut	-58.148		-58.148	-39.708,90	-18.439,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-38.348	0	-38.348	-19.713,24	-18.634,76

Vastuualue

Kirjastotoimi

Vastualueen tilivelvollinen

Sivistyslautakunta ja kirjastotoimenjohtaja Pirkko Kauppinen

Toiminta-ajatus

Toiminnallaan kirjasto edistää käyttäjien yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, sekä tiedon saatavuutta ja käyttöä. Kirjastopalveluiden avulla tuetaan lukemiskulttuuria ja monipuolisen lukutaidon ylläpitämistä, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittymiseen. Toiminnallaan kirjasto tukee aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta tarjoamalla käyttäjille tiloja ja toiminnan sisältöjä yhteistyössä yhteistyökumppaneiden, sekä eri hallinnonalojen kanssa.

Kirjasto on paikallinen hyvinvointipalvelu, joka tavoittaa kaikissa elämäntilanteissa.

Tavoitteet

Sitovuus	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Sitova	Laadukas ja tarpeidenmukainen lähipalvelu, joka toimii myös verkossa. Kirjasto tapahtumien järjestäjänä ja tuottajana.	Lainaajat ja käyttäjät 10 / vuosi	40 % asukkaista Osallistujat
Sitova	Palveluverkko	Palveluajat Omatoimipalvelu Verkkokirjasto ja tietopalveluverkko	Jokaisen arkipäivänä Joka päivä klo 7-21 24/7
Sitova	Henkilökunta		1 / 1000 asukasta kohti (kirjastoalan koulutus)
	Tarpeita vastaava aineisto	Hankinta Laitteet	400 / 1000 asukasta

Kehittämisperiaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Ajanmukaisten lähipalveluiden ja digitaalisten sisältöjen tutuksi tekeminen kirjastotilassa, sekä opastus niiden käyttöön osaavan ja koulutetun henkilökunnan avulla.**

Tavoite toteutui vähintäänkin hyvin: Kirjaston päävastuullisena järjestämiä opastus- ja koulutustilaisuuksia järjestettiin yhteensä 18, osallistujia 210.

Kirjallisuuden ja lukemisen edistämisen tapahtumia järjestettiin 8, osallistujia 52. Yhteistyö varhaiskasvatukseen ja eri koulumuotojen kanssa oli jatkuvaa. Kirjasto toimi Lukudiplomien suorittamisen yhtenä osapuolena aineistontuotannon ja asiantuntijapalveluiden osalta. Luokkakäynnit ja kirjavinkkaukset, sekä kaikkien luokka-asteiden tiedonhakutehtävät jatkuivat. Varhaiskasvatukseen aamut toimivat edelleen. Kansainväliset opiskelijat integroitiin myös kirjaston tarjoamien palveluiden, laitteiden ja tilojen käyttäjiksi.

2. Yhteistyön tekeminen aktiivisesti ja laaja-alaisesti eri toimijoiden kanssa, ”kokeiluja kirjaston arjessa”.

Kirjasto ja eri toimijoiden hyvä (mm. Suomenselän kansalaisopisto ”Talo täynnä tarinoita”, Muistiyhdistys, asiantuntijavierailut, em. eri koulumuodot ja muut toimijat) yhteistyö säily ennallaan. Yhteistyön merkitys kasvoi edelleen mm. henkilökunnan yhteiskäytön myötä.

3. Paikallisen painetun ja tallennetun aineiston, sekä sanallisen perinteen esille tuominen toiminnassa ja eri toimijoiden kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Kirjaston kotiseutukokoelman esille tuominen eri yhteyksissä, sekä kertomusperinteen liittäminen eri kohtaamisiin ja tapahtumiin.

Toteutuminen vuonna 2022

Yleistä

Kirjasto on toiminut täysipainoisesti niin palvelu-, kuin omatoimiaikojen suhteen. Omatoimiaikaa lyhennettiin perjantaisin klo 7-20 (ennen 21) ja lauantaisin klo 7-18 (ennen 21). Syynä on ollut lievä häiriökäyttäytyminen, joka on em. toimenpiteillä saatu järjestykseen.

Kirjaston palveluaika on ollut käytöstä poissa yhden viikon ajan heinäkuussa 2022 lomajärjestelyjen vuoksi, sekä joitakin päiviä syksyllä 2022, sekä vuodenvaihteen tienoilla pienten kunnostustöiden vuoksi. Suljettuna oloaikana henkilökunta on lomasta huolimatta vuorotellut esim. omatoimiaikana saapuneiden palautusten käsittelyssä.

Poikkeavista palvelu- ja omatoimiajoista on tiedotettu <https://keski.finna.fi> sekä kirjastot.fi, sekä www.kinnula.fi -sivuilla, sekä tiski- ja seinäilmoituksin.

Kirjaston runsaasti kiitosta saanut omatoimipalvelu on osaltaan mahdollistanut kirjaston joustavan ja asiakaslähtöisen palvelutoiminnan, mutta omatoimi ei kuitenkaan korvaa asiakaspalvelua.

Kertomusvuonna 2022 aukiolotunnit, jolloin henkilökunta on ollut paikalla 1 258, omatoimikirjaston aukioloajat 4 484, yhteensä palvelu- ja omatoimiaika 5 742 tuntia.

Kirjastoaineistokulut

Kertomusvuonna 2022 kirjastoaineistokulut olivat 14 388 €, jota kirjallisuuden hankinta 8 776 €. Kirjastoaineistokulut sisältävät kirjallisuuden lisäksi lehdet, elokuvat, musiikki, e-aineistot, verkkoaineistot ja kaiken muun materiaalin, mitä kirjasto tarjoaa käyttäjien lainattavaksi.

E-aineistot

Keskikirjastojen yhteisten e-aineistojen käyttö lisääntyi. E-kirjoja oli lainattavissa 6 457, e-lehtien valikoima lisääntyi ja monipuolistui. E-musiikin ja e-kuvataallenteiden käyttöön kirjautumisia ei tilastoitu. E-tietokantojen käyttökertoja oli 2 896.

E-aineistot hankittiin keskitetysti Keskikirjastoiden yhteiseen kokoelmaan Jyväskylän kaupunginkirjaston toimesta, joka vastasi myös e-aineistojen liittyvistä sopimuksista ja tilastoinnista. Yksittäiset kirjastot maksavat kunnan asukaslukuun perustuvat osuuden e-aineistojen aineistomäärärahasta,

Vuonna 2022 Kinnulan e-aineistokulut olivat 947 euroa.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä säilyi ennallaan, ollen 1,2 htv (kirjastoalan koulutetut).

Tavoitteenmukainen 1 htv / 1000 asukasta ei toteutunut. Kertomusvuoden lopulla aloitettiin toimenpiteet asiointipisteen siirrosta kirjaston tiloihin. Suunnitelmaan sisältyy asiointipisteen henkikunnan osittainen (40 %) osallistuminen kirjastotyöhön.

Tunnuslukuja

Kokoelmat / asukasluku	19,39
Kirjat / asukasluku	16,70
Hankinnat / asukasluku	325,11
Kirjahankinnat / asukasluku	305,50
Fyysiset käynnit / asukasluku	25,11
Lainaajia / asukasluku %	35,23
Toimintakulut v.2022 / asukasluku	73,19
Henkilöstökulut v. 2022 / asukasluku	33,01
Kirjastoaineistokulut / asukasluku	9,10
Tilakustannukset / asukasluku	23,64
Muut kulut / asukasluku	7,45

Lähteet: Axiell Aurora kirjastojärjestelmä, Supa-omatoimikirjasto-ohjelman Reporter Counter ja Suomen yleisten kirjastojen tilastointi (Länsi-Suomen Avi).

Kaikkien Suomen yleisten kirjastojen tilastot ja tunnusluvut kokonaisuudessaan löytyvät kirjastot.tilastot.fi

Vastuualue

Kulttuuritoimi

Vastuualueen tilivelvollinen

Sivistyslautakunta ja sivistysjohtaja Minerva Rannila

Toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelujen toiminta-ajatuksena on lisätä itsensä toteuttamista sekä yhteisöllisyyttä ja tätä kautta tukea psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Kulttuuripalvelujen toiminta-ajatus lähtee siitä, että jokaisella kuntalaisella on oikeus taiteen ja kulttuurin harrastamiseen sekä oman asuinpaikkansa historian ja kulttuuriperinnön tuntemiseen. Toimintaan osallistuminen tukee ihmisten ja yhteisöjen välistä kohtaamista, edistää tasa-arvoa sekä yhdenvertaisuutta.

Kulttuuripalveluja toteutetaan yhteistyössä mm. varhaiskasvatuksen, kirjaston ja kansalaisopiston kesken. Kulttuuritoimen tehtävänä tukea taiteen ja kulttuurin harrastamista sekä kotiseututyötä yhteistyössä kansalaisopiston, kirjaston ja muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripalveluilla on keskeinen asema kunnan elinvoimaisuuden kehittämisessä (mm. erilaiset tapahtumat läpi vuoden.)

Tavoitteet

Sitovuus	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
	Tilaisuuksien ja eri tapahtumien järjestäminen	Osallistujien määrä Tilaisuuksien määrä Tapahtumatyöryhmä	1000 henkilöä / vuosi 5 tilaisuutta /vuosi esim. lasten viikko, konsertit, vierailut, Taiteiden yö
	Kunnallisten kulttuuripalvelujen säilyminen ja tukeminen	Kunnan omin voimin toteutetut tapahtumat	Yhteistyössä kunnan eri hallintokuntien kanssa 2 tapahtumaa /vuosi
	Toiminta III-sektorin kanssa palveluja lisäävänä, kunnan elinvoimaisuudesta huolehtiminen, materiaallinen tuki	Säännölliset tapaamiset Yhteistyö kulttuurilaitosten ja -oppilaitosten kanssa	Väh. 3 kertaa/vuosi

Kehittämisperiaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

1. Yhteistyön tiivistäminen eri kulttuuritoimijoiden kesken, sekä kunnan asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoiminnan tukeminen pienenevien resurssien puitteissa.
2. Tapahtumien suunnittelu, toteutus, markkinointi ja tiedottaminen eri toimijoiden kanssa.
3. Tapahtumatyöryhmän toiminnan jatkaminen ja kehittäminen.

Toteutuminen vuonna 2022

1. Tapahtumatyöryhmän toimintaa on jatkettu yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
2. Tapahtumatyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja toteuttanut lyhyen ja pitkänkätäimen suunnitelmia kulttuuritoimen eri toimintojen toteutumiseksi. Työryhmä on osallistanut tekemiseen ja yhteistyöhön eri sidosryhmiä. Koronapandemia on vaikeuttanut tapahtumatyöryhmän käytännön suunnitelmien toimintaa ja toteuttamista kertomusvuonna.
Kinnulan kunta lähti mukaan Keskipohjanmaan maakunnan KuMaHa-hankkeeseen. Yhtenä tavoitteena on ollut lakisääteisen lasten ja nuorten kulttuurisuunnitelman tekeminen, sekä ohjelmatuotannon monipuolistaminen.
3. Työryhmä on kokoontunut vuoden aikana kolme (3) kertaa.

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2022 - 31.12.2022

	Budjetti	Muutos	Budj. +	Toteutuma	Poikkeama
	2022	2022	2022	2022	

Kulttuuripalvelut

TULOSLASKELMA

Toimintakulut	-8.007		-8.007	-3.991,15	-4.015,85
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8.007	0	-8.007	-3.991,15	-4.015,85
VUOSIKATE	-8.007	0	-8.007	-3.991,15	-4.015,85

Vastuualue

Liikuntatoimi

Vastualueen tilivelvollinen

Sivistyslautakunta ja vapaa-aikaohjaaja Esa Soukka

Toiminta-ajatus

Liikuntatoimen toiminta-ajatuksena on edistää kaikenikäisten kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia ja näihin liittyvää kansalaistoimintaa sekä luoda edellytyksiä kuntalaisten elinikäisen liikunnallisen elämäntavan luomiselle. Liikunnan avulla edistetään tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tuetaan kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävä kehitystä. Toiminnassa nojaututaan paikalliseen ja alueelliseen monialaiseen yhteistyöhön, jonka avulla toteutetaan terveyttä edistävää liikuntaa, tuetaan kansalaistoimintaa, tarjotaan liikuntapaikkoja ja järjestetään liikuntaa erityisryhmille.

Liikuntasali ja -alueet

Toiminta muodosti aiemmin suurimman osan liikuntatoimen budjetista sekä käytännön työtehtävistä. Nämä hoidettiin yhteistyössä eri liikuntajärjestöjen, Viitaseudun kumppanuuden ja kunnan teknisen sektorin kanssa. Alueiden ja paikkojen kunto pyrittiin pitämään vähintään tyydyttävällä tasolla. Vapaa-ajanohjaajan vaihdoksen jälkeen ja työnkuvan muutoksen johdosta alueiden ja paikkojen viihtyvyyteen ja turvallisuuteen panostettiin voimakkaasti.

Tavoitteet

Sitovuus	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
	Liikunta-alueiden ja -paikkojen kunnossapidosta huolehtiminen	Sanallinen arviointi Asiakaspalautteet	Palautteen kysyminen käyttäjiltä, laadullinen tavoitteisto (asiakastyytyväisyys)
	Lasten ja nuorten liikuntakerhojen jatkaminen	Kerhojen määrä	Väh. yksi liikuntakerho/koulu/lukuvuosi
	Monipuolisten liikuntatapahtumien järjestäminen	Liikuntatapahtumien määrä	Tavoiteltava määrä 17 tapahtumaa/vuosi
	Fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin sekä terveyden edistäminen liikunnan keinoin	Tapahtuminen kävijät/vuosi Säännölliset kerhot eri kohderyhmille	Kävijöiden määrä (brutto) 150 osallistujaa/vuosi
	Edulliset liikuntatilat harrastajille	Liikuntavuorojen varausprosentti	95 % käyttövuoroista varattuna
	Uimahalli ja uimahallin	Runsas kävijämäärä, palveluntuottajan	Palautteen kysyminen käyttäjiltä, laadullinen

	toiminnallisuus, elämänlaatua lisäävä, kuntouttava	monipuolinen tarjonta, yhteistyö yrittäjän kanssa	tavoitteisto (asiakastyytyväisyys), runsas kävijämäärä: vauvasta ikäihmisiin
--	--	--	---

Kehittämisperiaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

1. Yhteistyö liikuntatyötä tekevien järjestöjen kanssa ja niiden toiminnan kehittämiseen osallistuminen.
2. Liikuntapaikkojen (liikuntasali ja -alue, kentät, uimalat, uimahalli, ladut) asianmukainen kunnossapito pienenevien resurssien rajoissa yhteistyössä liikuntajärjestöjen kanssa.
3. Tehokas tiedottaminen paikallisista ja valtakunnallisista tapahtumista sekä niihin osallistuminen.
4. "Liikuntaa harrastamattoman kuntalaisen" liikkumiseen aktivointi, sekä erityisryhmien (esim. vanhukset) huomioiminen. Kurssitoiminta.
5. Sisäliikuntatilojen välineiden hankinta resurssien puitteissa
6. Ohjatun opastuksen järjestäminen kuntosalilla välineiden käytöstä. Ohjattua uimahallitoimintaa mahdollisuuksien mukaan.
7. Vuoroja jaettaessa eri käyttäjä- ja ikäryhmien tarpeet pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan.

Toteutuminen vuonna 2021

1. Kunnan liikuntatoimen yhteistyö liikuntaseurojen kanssa on vakiintunut. Järjestöjen omaan osallistamiseen on kannustettu ao. tahoja.
2. Kunnan liikunta-alueista on pidetty huolta vapaa-aikaohjaajan, Viitaseudun kumppanuushankkeen ja teknisen toimen yhteistyönä. Vuonna 2021 kunnostusta on tehty mm. pesäpallokentälle, hiihtoalueelle sekä yleisiin liikunta-alueisiin. Frisbeegolf-korit uusittiin ja heittoalustoja parannettiin sekä kuntosportaat rakennettiin.

Kunnossapidosta on tullut pääasiassa myönteinen palaute. (Talviaikaiset järvialueen latuasiat tai ladut eri kylille tästä linjasta poiketen.).

3. Erilaisista valtakunnallisista ja alueellisista tapahtumista on tiedotettu lähinnä suoraan kohderyhmille järjestöjen kautta.
4. Liikuntaan aktivointia on tehty erilaisten tempausten, pienten palkintojen ym. avulla. Tempauksissa on huomioitu ihmisen koko elämänkaari (päivähoitolapset,

nuoret, aikuiset, ikääntyneet) Myös asiakaspalautetta ja toiveita on pyritty huomiomaan ja toteuttamaan (esim. aamu-uinnit, suora kohdentaminen eri ryhmille jne.).

5. Hankittu uutta, kunnostettu. Kuultu myöskin käyttäjien toiveita.

6. Ei ole toteutettu

1a Uimahallitoimintaa tulee kehittää eri asiakasryhmiä palvelevaksi ja sen käyttökapasiteettia tulee nostaa. Kulujen laskeminen?

1b Taulukossa olevien määrällisten mittareiden osalta tavoitteet eivät ole toteutuneet. Realistisuutta arviointeihin?

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2022 - 31.12.2022

	Budjetti 2022	Muutos 2022	Budj. + 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Liikuntapalvelut					
TULOSLASKELMA					
Toimintatuotot	8.700		8.700	9.206,05	-506,05
Toimintakulut	-153.687		-153.687	-147.681,18	-6.005,82
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-144.987	0	-144.987	-138.475,13	-6.511,87

	Budjetti 2022	Muutos 2022	Budj. + 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Sivistyslautakunta					
TULOSLASKELMA					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	146.233		146.233	163.515,42	-17.282,42
Maksutuotot	53.880		53.880	65.899,42	-12.019,42
Tuet ja avustukset	125.116		125.116	144.638,51	-19.522,51
Muut toimintatuotot	500		500	10.552,55	-10.052,55
Toimintatuotot	325.729		325.729	384.605,90	-58.876,90
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2.512.891		-2.512.891	-2.675.261,72	162.370,72
Palvelujen ostot	-522.439		-522.439	-545.506,04	23.067,04
Aineet, tarvikkeet ja tavar	-165.060		-165.060	-171.426,55	6.366,55
Avustukset	-66.000		-66.000	-51.936,55	-14.063,45
Muut toimintakulut	-700.441		-700.441	-680.979,29	-19.461,71
Toimintakulut	-3.966.831		-3.966.831	-4.125.110,15	158.279,15
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3.641.102	0	-3.641.102	-3.740.504,25	99.402,25
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot				64,34	-64,34
Muut rahoituskulut				-118,90	118,90
Rahoitustuotot ja -kulut				-54,56	54,56
VUOSIKATE	-3.641.102	0	-3.641.102	-3.740.558,81	99.456,81

	Virka- ja tehtävänimike	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP 2022
Sivistystoimi	Sivistysjohtaja/rehtori	0,3	1	0,3	0,3	0,3
Koulutoimisto	Sivistystoimen sihteeri	0,9	1	1	1	1
Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuspäällikkö	1	0,5	0,5	0,5	1
	Päiväkotiapulainen, perhepäivähoitaja	4	4	2	2	3
	Varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi	4	4,5	5,5	5,5	6
	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	6	5	5	5	9
Perusopetus	Rehtori (yhd. po/lu)	0,3	-	0,4	0,4	0,4
	Esi- ja luokanopettaja	6	6	7	7	8
	Lehtori	5	5	4	4	4
	Eriyisopettaja	1	2	2	2	2
	Päätoiminen tuntiopettaja	4	3	3	3	3,4
	Sivutoiminen tuntiopettaja	1	0,3	0,3	0,3	0
	Opetushenkilöstö yhteensä	17,3	16,3	16,7	16,7	
	Koulunkäyntiohjaaja	5	5,7	8,3	7,8	8,5
	Koulunkäyntiavustaja/apip	0,5	0,2	0,5	0,4	1
Lukio	Rehtori (yhd. po/lu)	0,35	-	0,3	0,3	0,3
	Lehtori	5	4	5	5	5
	Päätoiminen tuntiopettaja	-	-	-	-	-
	Sivutoiminen tuntiopettaja	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3
	Opetushenkilöstö yhteensä	5,3	10,7	5,3	5,6	
Kansalaisopisto	Kansalaisopiston rehtori	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
	Tekstiilityön aineiden opettaja	1	1	1	1	0,60
	Musiikin opettaja	-	-	-	-	-
	Toimistonhoitaja	0,1	0,87	0,87	0,87	0,80
Vapaa-aikatoimi	Vapaa-aikaohjaaja	1	1	1	1	1
	Etsivä nuorisotyöntekijä	1	0,8	1	1	0,8
Kirjastotoimi	Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	1	1
	Kirjastovirkailija	0,2	0,13	0,13	0,13	0,20
	Sivistystoimi yhteensä	50,2	48,5	50,2	50,15	57,95